

مجلس من مبلغ دو میلیون تومان
گزاره و پنجاه هزار غرور علیه و هر چند که
تومان کسر شده است اما در مقابل این سیدوزار
تومان سه قلم بزرگ داریم که اسامه هیچ لازم
نیست یکی دوست و چهار هزار تومان صرف نجیب
اعلی حضرت مظفرالدین شاه مرحوم بوده است که
در حق بعضی ما مستمری شده و از بابت مستمری
آنها در جاهای دیگر منظور گردیده است و یکی
هم هفتاد و دو هزار تومان نواب و مقرری ولعهدی
بود - حالا روی هم با علی حضرت دو یک کروم ملاحظه
داده شده است و شصت هزار تومان هم از بابت تدارک
صندوق خانه بوده که داده میشد تهیه نشان و غیره
بهینند حالا گفته شده است که این ترتیب لازم نیست
باید نشان و خلعت از روی استحقاق و لیاقت و افتخاری
باشد اما در باب کلیه حقوق که کسر شده نهصد
هزار تومان کسر شده است چهار صد و پنجاه هزار آن
راجع سیزده نفر است که کمیسیون مجلس قرار
گذاشته بعضی که بالمره غلط بوده قطع بعضی را
هم کسر نموده ای راجع بتمام ارباب حقوق است
و رفایات استحقاق و خدمت هم در همه آنها شده است.

آقا سید حسن تقی زاده - يك قانونی
برای اهالی يك مملکت وضع مینمایند و يك دسته
مردم زیر بار او نمیروند باید آنها را مجازات داد
این صورت هیچ لازم نیست که مجلس در این باب
مذاکره نمایند ولی از بابت اینکه بتمام مردم معلوم
شود که بچه اندازه کار کمیسیون از روی صحت
شده باید توضیح داده شود اما معلوم میشود که
اینها بهانه است و میخواهند آشوب نمایند و ما هم که
اینجا نشستیم قوه قهریه نداریم ولی بیخود اینجا
نشسته ایم با قوه ملیت اینجا نشستیم حالا بپرفرض
يك کروم الواط و اشرار جمع شوند و میخواهند شراعت
کنند و حال آنکه این اندازه هم نمیشوند خود ملت
رفع آنها را بخوبی خواهد نمود اما در باب بیوات
اولا همه میدانند که پادشاه را حقوق در مقابل
خدمت میدهند و چنین قرض نشود که این يك کروم
پشاه داده شده است جریمه است که فقط مختصری
را خرج کرده باقی برای ذخیره بماند و اجزای بیوات
بی باشند بلکه گفته شد این سه قلم موضوع شود
الباقی همان يك کروم است که با رسال به بیوات
داده شده و اسامه را باید داده شود والا بازمیگویم
که مغارج شخصی يك نفر بیشتر از دوازده هزار
تومان نیست .

آقا میرزا ابوالحسن خان - منشاء این
فته ها همین رجال ما هستند که قسم هم میخورند
که ما مشروطه خواه هستیم باید بدانند که مملکتی
که دارای چند میلیون مالیه است این قدر مواجب
و حقوق نباید بدهد صدر اعظم را بونقدر آنها
مواجب ندارد سردارهای آنها چهار هزار تومان
مواجب دارند ولی در این جایک مستوفی سه هزار
تومان میرد پس آنها که قسم خورده اند نباید
بگویند که ما مشروطه خواه ملتیم .

(تاسی روی شود هر که در اوغش باشد)
رئیس - شما قسم خورده ها و لفظ طور کلی
میگویند حال صحبت ما در بیوات است و حال
آنکه در وسط آنها اشخاصی هستند که فتنه
نمی کنند .

آقا سید حسن تقی زاده - من بکس بی
گویم ما بانهائی که قسم خورده اند اطمینان داریم

هر زمین بستاند و دست خود را روی زمین بگذارد
میکنند ما هم مجبوراً آنچه ملی چلو گیری خواهیم
کرد .

حاج امام جمعه - بنده عرض می کنم
آن چیزی که اسامه از این مملکت گرفته میشود غیر
از آن چیزی است که سالهای پیش گرفته میشد تا حالی
هنیضه بطور غیر مرضی گرفته میشد و بطور غیر مرضی
هم خرج میشد تمام علمای ما میدانند که حفظ اسلام
لازم است بدین جهت لازم دانستند که وجهی گرفته
شود بجهت حفظ مملکت وقتی که این طور شد و چیزی
که گرفته میشود از روی عسر یا زیادتیر باید برای
حفظ مملکت مصرف شود نه آنطور که سابق رفتار
میکردند اگر مردم این را بدانند هرگز بجهت از این
پول نخواهند خواست .

آقا میرزا محمود - آقای تقی زاده گفتند
که هر طور بیوات سابق میگرفت حالا هم بگیرد
این ترتیب صحیح نیست بعلت اینکه مثلا طویل در
سابق چقدر علق میگرفت و حال آنکه آنقدر اسب
نداشت همین قاطر خانه علق بیاورد قاطر میگرفت و
حال آنکه اینقدر نبود باینکه بود و با جاره میداد
هر وقت دولت مال میخواست باید اجازه بدهند حالا
باید رئیس بیوات در این بابها وقت کند که بصارف
لازمه برسد .

رئیس - کاری باین حرفها نداریم مجلس رای
داده و مواجبی معین کرده برای دستگاه سلطنتی و
همچنین سایر بودجها را اصلاح نموده و باید بدانند که
ملت حاضر است تا آخر قطره خون خود را در اجرای
قوانین مجلس نتراکند ولی امیدواریم که محتاج باین
تفصیلات نشویم .

اسدالله میرزا - دول متدنه که امروزه
ترقی حاصل نموده اند طریق پیش گرفته اند که ما
هم مجبور هستیم متابعت از آن نائیم دو قوه را
دخیل در کار کردند یکی قوه مقننه و یکی هم قوه
مجریه قوه مجریه باید وضعیات قوه مقننه را مجری دارد
قوه مقننه نباید بگوید که چرا این قانون منافی با جمعی
شد در هر جا همین طور است قانون مخالف با آرای
يك صده خواهد بود چنانچه در فرانسه و انگلیس که
برای اجرای قانون خون ریخته شد ولی قوه مجریه
آنرا باید اجری نماید و ملاحظه نکنند در این صورت
محتاج بقوه ملی هم نیست اما قوه مجریه باید هم
خود را صرف قوه قهریه نموده قوانین را اجرا
نمایند .

وکیل التجار - قوه مجریه باید اجرا نماید
مجلس هم باید نظارت داشته و تا مجازات در بین نباشد
فایده ندارد چنانچه بیوه آن در کابل معلوم شد
که یکی دو نفر را که باعث شورش بودند مجازات
داده فتنه رفع شد ولی در این پایتخت هیچ مجازات
نیست .

رئیس - آنچه در این باب باید مذاکره
شود در این مملکت دیگر بطور قهتری باستبداد
بر نخواهد گفت تمام این ملت هم شاه پرستند چنانچه
بعد از تشریف فرمائی اعلی حضرت بمجلس مردم بجهت
نوع اظهار شاکت میگردند و آن تلگرافات تبریک
و تمثیلات که از ولایات آمدن آن مورد چشمی که در
ولایات از این نعمت عظمی برپا کردند مقصود این
است که ملت ایران شاه پرست است ولی از حقوق خود
هم دست بردارده داشت حالا يك تلغمی شده

باشد باید استعفیای اجرائی دربار را در صحنه بگیرد
و آنچه دیده شود از چشم آن وزیر دیده شود حالا
بایست جواب از بیایزونه و این مسئله لازم است .

آقا میرزا فضلعلی آقا - در ضمن مذاکرات
مجلس گفته شد که ملت با تمام خونس حاضر است
برای اجرای این قانون ولی عرض میکنم که ملت
با تمام خونس حاضر خواهد بود برای کارهای
صمد و اینگونه جزئیات را باندک حرکتی رفع
خواهد کرد .

وکیل الرعایا - آنها اینکه بانزده کروم میرند
کجا هستند که با ما طرف شوند فردا باید آنها هم
حاضر شوند تا معلوم شود در صورتیکه نیست و نبوده پس
باید نامها را مابخوریم و هیچ ندیم .

رئیس - حالا حاجت باین گفتگوها نیست .

آقا سید محمد جعفر - تلگراف شیراز را
بخوانید آخر یک اقدامی در باب فارس بشود (تلگراف
فارس قرائت شد قریب باین مضمون بتوسط حجه -
الاسلام آقا سید جعفر زید اقبال خدمت و کلای عظام
مکرر در اصلاح لعمرات تاکید فرموده اند آنچه
لازم بود اقدام شده است حالا پناه بدهای آورده اند
آنچه میدانم میگویم تا حال آنچه عرض شده از روی
بی فرضی و بعضی رضای خدا بوده متحصنین
تلگرافخانه يك اندازه تصایح مرا گوش میدهند .

ولی متعهد دیوان و تبه او حرف مرا قبول نمیکند
و صریحاً متعهد دیوان بن گفت اگر قوام پسرانش
بامن سازش نکنند تا دیوان آخر مال خود را در این
راه خرج خواهیم کرد در این صورت داعی چه کنم دولت
هم از این قرار این مملکت را بغدا و گذاشته (ابراهیم
شریف)

آقا سید محمد جعفر - آن تلگراف دیگر هم
خوانده شود .

آقا میرزا محمود - رئیس باید رعایت نظامنامه
مجلس را بفراواند تلگراف و غیره هر چه میرسد
ملاحظه شود و هر کدام صلاح است اجازه بدهند که
قرائت شود .

آقا سید محمد جعفر - پس قرارداد سایر
لواج و تلگرافات این مطلب رعایت نمیشود .

آقا میرزا محمود - اینها هم همینطور بسته
بصلاح دید رئیس است .

اسدالله میرزا - حال که آدم جناب علاه -
الدوله میرفتند تلگراف خانه که دستور امنیت فارس
را بدهند دیگر حاجت باین مذاکرات نیست .
(مجلس ختم شد)

مذاکرات روز سه شنبه ۱۴ شوال المکرم

دارالشورای ملی
خلاصه مذاکرات روز یکشنبه ۱۰ را آقای
میرزا طاهر قرائت کردند .

رئیس - کاغذی است از طرف انجمنهائیکه
در مدرسه سه ساله اجمع شده اند نوشته شده خوب است
خوانده شود (قرائت شد قریب باین مضمون حضور
و کلای عظام مجلس مقدس اولاً تشکرات قلبی
خودمان را تقدیم میداریم و متمنی هستیم که هر قدر
زودتر کمیسیون نظامی جدید برای قشون ملی ۱
داوطلب معین فرمایند دیگر سه فقره مطالب است
که عرض میداریم خطاب یکی از آنها برآید
مجلس مقدس است و دو فقره آن راجع بوضع
خطام است آنکه بجهت حضرت رئیس استعفیای

است و در روز چهارم جواب بدهند.
رئیس - محتاج بکفر و قائل می باشد قشون ملی همان نظام جدید است همه قشون ملی مستند در این باب باید بعد از مشاوره جواب بدهند.

وقوع التلوه - در باب قشون ملی از طرف جنابها نوشته شده که کمیسیون نظامی از مجلس تشکیل شود ترتیب این کار را بدین حال آن کمیسیون در روز مهین شده البته در این خبری هم گفتگو نکرده و جواب میبندد.

آقای سول حسین تقی زاده در باب سرباز ملی بنده مطلبی داشتم که قلا موقع اظهار آن است هر صحنی یک مصلحتی دارد فی الحقیقه عقیده من در هر صحنی یک مصلحتی است اما نمی دانم که مردم از روی سلب و ریب در وطنان در تمام قبول نیست بر آنچه امروز در کشور ما که ملت به بیجان آمده دولت میثاقی است که ملت به بیجان حاصل نماید ولی اگر چند وقت بعد خواهد بود که هر چه فائده میرد نباشد چرا که ملت از آن حقوق خواهد افتاد حالا خوبست هیئت وزراء یک امتحانی بکنند ولو اینکه یکمیه گوی هم فراهم شود در جوانان رشید داخل در نظام کنند و سلاح بآنها بدهند تا مشوق و شغف مردم گاست نشود.

حاج سید عبدالرحمن شهسپانی - صحبت این قشون مدتی است که در خرابان هم هست ولی عقیده بنده قشون ملی که در تحت نظر سلطنت و ریاست وزارت باشد خیلی خوب است و مسلم است که اداره هیچ سلطنتی منظم نباشد جز قشون و در این کمال ما امروزه قدری اختلال دارد هیچ حرف نیست پس بر هیئت وزراء لازم است که این اقدام را بکنند آن تکثیرا هم که آقای تقی زاده گفتند که فلا یک جوش و خروش در ملت احداث شده صحیح است باید هر چه زودتر اقدام باینکار شود که موقع از دست نرود.

آقا میرزا ابو الحسن خان - در باب قشون دار طلب باین عهد که گفته شنیدیم کفایت میکند و بهبودی پیدا یا خیر و از برای امتحان هم کافی باشد یا نه ولی عقیده بنده این است که همانطور که سایر دول در این باب اقدام میکنند ما هم همانطور رفتار نمایم آن روزی که جناب حاجی امل چه مدتی این باب بطریق بعضی فرمودند بدر ترتیب نظام لایحه نوشته ام چون لایحه قانونی است ملاحظه فرموده اگر مهربانی مست فرات خدمت طرح شود.

وکیل الرعایا - در لزوم نظام جدید همکس نیاید تردید کند ولی آنرا اولیای دولت باید بعد از ملاحظه اقدام کنند ولی در صورتیکه ما سید مزار قشون تحت السلاح هم داشته باشیم و مجازات در بین نباشد فائده ندارد مثلا سانس کسی را که برای امنیت آنجا فرستادیم ایجاب اقتضای شده همین طور خراسان و استر آبلو که بی نظام است و آنها تمام معرک داده در شهر طهران هم کجایی میدانند چند نفر ندک معرک فتنه هستند بعد عرض خواهم کرد به هیئت قرب منزل رئیس الوزراء که اقتضای فراهم می آید و مقصود این است که مجازات در بین نباشد کار درست نشود.
آقا میرزا ابو الحسن خان فرات شد قرب

صالح جوانان از این جهت در مجلس که دلیل هم نظام میخواند در ایران هم جوانان از سن پانزده و پانزدها کی بود و جوانان نظامی باید بدست نظارت آیند.

جنابلی خان - در اینکه از برای این سلکت یک نظام جدید مرتبی لازم است حرفی نیست ولی حالا که ملت و قشون دست بدست بگذرگد داده و از این حضرت بدینش تشریف آوردند دولت باین هیئت مجریه اطمینان دارند در این صورت اسم قشون ملی یک نوع اسباب جدایی میشود یعنی باین اسم و الا ترتیب صحیح خیلی خوب است مخصوصا لایحه که جناب صلیح اللطیف وزیر امور تر این چند روز

نوشته اند مشرف بر این است که احتمالی این سلکت باید یک اندازه لا ازیست خودشان را برای حفظ حریمت ملی بکنند و این همسایگان مالیت است که گرفته میشود و باید یک اندازه بجهت اینها برسد پس هر چه زودتر کمیسیون نظام تشکیل شود و وزارت جنگ قوانین نظام را معین شود که نظام بترتیب صحیح فراهم شود اما نکته که میخواهم بگویم و ملاحظه فرمایید این است برای رفع این اختلاف که این چند روز روی داده است این کمیسیون مایه با احداث حقوق العالیه که متصل شده و این طرح و خرج را بشود منتهی فی الحقیقه این اول کار بود که است که مجلس از پیش برده است حالا بعضی اشخاص چون شهرت داده اند که کمیسیون مایه حقوق مردم را قطع نموده در این صورت لازم است که صورت اسمی اشخاصی که از حقوق آنها کسر شده نوشته شود و در روزنامه درج شود تا معلوم شود نصف از این مبلغ اصلی که از حقوق کسر شده از حقوق سزیده نفر بوده و از حقوق جزئی چیزی کسر نشده است و اشخاص و افرادی که به مردم میکنند و هر روز بصورتی تازه بدست مردم حرکت میشوند نشود

وزیر عدلیه مطلبی داشتم که میخواستم لایحه نموده ب مجلس عرضه دارم ولی سابق سخن جایی رسیده است که بایست عرضه دارم گفته می شود که قوه مجریه یا قوای حاضر خود آن طور که باید اجرای تنظیمات کنند نمیتوانند و این اصح اقوال است دیگر اینکه می گویند مجازات بدر بین نیست این مطلب را خوبستم عرض کنم و سؤال نمایم که مجلس مقدر بایست لولایی که با مردم چه جواب بدهد و قوانین ادارات را مرتب نماید چند روز قبل شخصی را از طرفه وزارت عدلیه باینجا بردم آن شخص اصحاب نسله و وزارت عدلیه را پناه کرده و به آمد مقدرت خواست خواستم او را مجازات نسایم اما چه قسم اگر می خواستم او را سه جوب بزم میگفتند بچه قانون است اگر ده روز حبس بگیرم آنها میگفتند بچه قانون است و همچنین هر مجازاتی که می خواستم از برای او معین کنم همین حرف زده میشد اگر چه آن شخص مقدرت خواسته بود ولی من از مجازات او نگفتم اما هر یک از مجازات که تاو داده میشد بظان نبود امروز دکتر مجازات ما ترتیبی ندارد من واضح قانونی بستم من مجری قانونی

وکیل الرعایا - بعضی چیزها است که مجلسی می آید باید هر وقت یکی که اظهار میکنند باز در نظر ما او همرا باشد و کلا مجلس بترتیب بگیرد هر چه آمد یا مجلس رد کند با اگر قبول کرد تمام کند این بود چه که از کمیسیون گذشته و مجلس آمده گفته شد که باید صورت آن چاپ و منتشر شود این بسیار خوب است اما در خصوص سرباز ملی که یکی از موضوع مذاکرات بوده عقیده بنده این است که این کار خیلی مهم است و امشب وقت آن است که نتیجه از آن گرفته شود و چنانچه آقا میرزا ابو الحسن خان لایحه قانونی دو این خصوص نوشته بودند صحیح است هر طور وزیر جنگ صلاح میدانند باین کار اقدام کنند و این رفیق و اقبال ملت را ننگدارند که سرد شود چون از یک ادباری ملت این اقبال را نمانده و متی است که دولت میتواند استفاده کند ولو امتحان یک صد را که شرایط و مستعد در آنجا موجود است قبول کرده و داخل نظام نماید.

آقای حاج حسین گرفتن سرباز را دو طلب باید طوری باشد که ملت هر چه و مرج میشود ولی باید مطلب دیگر واقعه آن را بجامه است جویر

در بعضی قانونی در بعضی موارد که دولت را بخواهد بگوید با ما نا و بعضی اگر چه قانونی است اما اینها گفته اند که لایحه کسی بیخ مالک را بچه قانون حسن کرد عرض میکنم مجلس باید هر چه زودتر قوانین را بدهد تا تکالیف متضمن و معین شود کن حرکت سربازیه که گفته شد آن هم دفع شده چند نفر را گرفته اند فلکراف شد دیگران را هم بگیرند مشغول مجازات هم هستند ولی چون حدود مجازات محدود نیست این است که تکالیف معلوم غیر معلوم است.

وکیل التجار - سه مسئله گفته شد میخواهم جواب عرض کنم مگر در این مجلس گفته شد که ادوات ما تا اینکه قوانین آنها مرتب نیست مجازند که مقصرین را مجازات نمایند بترتیب سابق آنچه واضح بشریات است بیکم جا که هر چه و آنچه در این بشریات است بطور نظر خود وزیر است ولی همه بهر چه این را هنوز در صحنه نکرده اگر کرده بود کار باینجا نمیرسد چه طور که پرورد گفتم در پشت دو سه نفر مجازات رسیدند و امن شد اما در خصوص قشون ملی گفته شد که در انجان بعضی خیالات خلیجان میکند و بعد از تشریف فرمائی از حضرت دیگر این خیالات نباید بشود بنده عرض میکنم که امروز ملت اقبال کرده و می توان منافع کلی استفاده کرد و بلاخطرات دور نیابت کار را عقب انداخت بسیار خوب است که قشون ملی گرفته شود ولی در تحت نظارت دولت و با اسلحه دولت که در مدت مشق پیش خود نگاهدارد و بعد مسترد دارد در باب تشکیل اردو چند روز قبل عرض کردم حالا هم عرض میکنم مراد از حاضر کردن قشون نه این است که یک عده بعضی چیزها که معنی اردو بزنند خدا یک اندازه در بود چه برای مخارج قشون منظور داشته اند حالا این قشونی که از سابق داشتیم یک اندازه اگر حاضر نموده استمداد و لوازم بدهند که هر وقت لازم شده محتاج باشیم که کدام قشون را حاضر نمایم همین قشون حاضر را بکار واداریم.

آقای سید حسن تقی زاده - بعضی چیزها است که مجلسی می آید باید هر وقت یکی که اظهار میکنند باز در نظر ما او همرا باشد و کلا مجلس بترتیب بگیرد هر چه آمد یا مجلس رد کند با اگر قبول کرد تمام کند این بود چه که از کمیسیون گذشته و مجلس آمده گفته شد که باید صورت آن چاپ و منتشر شود این بسیار خوب است اما در خصوص سرباز ملی که یکی از موضوع مذاکرات بوده عقیده بنده این است که این کار خیلی مهم است و امشب وقت آن است که نتیجه از آن گرفته شود و چنانچه آقا میرزا ابو الحسن خان لایحه قانونی دو این خصوص نوشته بودند صحیح است هر طور وزیر جنگ صلاح میدانند باین کار اقدام کنند و این رفیق و اقبال ملت را ننگدارند که سرد شود چون از یک ادباری ملت این اقبال را نمانده و متی است که دولت میتواند استفاده کند ولو امتحان یک صد را که شرایط و مستعد در آنجا موجود است قبول کرده و داخل نظام نماید.

آقای حاج حسین گرفتن سرباز را دو طلب باید طوری باشد که ملت هر چه و مرج میشود ولی باید مطلب دیگر واقعه آن را بجامه است جویر

موضوع عرض میکنم که این حکم بازر
وزارت خلیف بنایه واسطه قبول کند
مجلس شورای ملی پیش میآیند و شکایت از
واسطه بگرداند

حاجی امام جمعه - من میخواهم يك
حرف غیر قاعده بزمن فرسازان عارضه بشام شب
بمجلس بنامها عرض میکنم قسم میخوام که این کار را
اصلاح کنید آیا این وضع مجلس این مملکت ترتیب پیدا
میکند در این مختصر وقتده یا زود قسم عنوان شده که
من نمیخوام از کسدام حرف بزمن رئیس میباید که اداره
ملاحظه میرایند ولی حالا صراحتاً میگویم که
که هر مطلبی باید در مجلس عنوان شود یکی دو
روز قبل باید اطلاع داده شود و این ترتیب باید
رعایت شود و غیر از این هیچ مطلبی پیشرفت
نفرموده کرد اما در باب نقوش ملی اول کسی که
در این باب اظهار کرد بنده بودم این ترتیب نقوش
ملی ترتیبی است که شارع مقدس روز اول جایاباد
داده و حالا هم میگویم اول کسی که بپرس خود شما
میدهند که تفکک بردوش بگیرد بنده هستم اگر می
خواهیم که مملکت دوازده سال باشد و تمام مسلمان
بنایم باید این کار و اقدام نمائیم نقوش ملی هم برای
دفاع خارج است و برای امنیت داخله بلکه برای
امنیت داخله ضرر است این هیئت وزرا که طرف
اطمینان مجلس و حسن ظن ملت هستند باید امنیت
داخله را از آنها بخواهیم آنهم نمیشود بواسطه
نبودن مجازات و تعزل آنهم این است که حکام خائف
مستند از این که کسی بانها بگیرد مستند است
شفیع هم زیاد است ولی امیدوار بودم که در این
امام که برمای زیاد در مسلمان است و اغلب مردمنوی
توانند مجلس کرده باهم بنشینند بعضی تحریکات
و افشاشات نمایند با طبیعه مملکت رو بایستی گذارده
وزرا هم مشغول کار شده نظم و امنیت بدهند اما
حالا این ترتیب هم معلوم است باز بجهاتی نمیشود
بقیعه بنده باید کمیسیون تشکیل شده مواد و قوانین
حدود و وسایات را که مردم خیلی بآن مبتلا میشوند و
با اصطلاح کثیرا مبتلا است وضع کرده بستم حکام
و قوای معریه داده شود تا مجازاتی در بین باشد

محقق الدوله - همان کمیسیون لوایح
قانونی میتواند این کار را بکند

حاج میرزا آقا - عدم مجازات را آقای
حاج امام جمعاً فرمودند یکی بواسطه کثرت شغلات
است یکی هم بواسطه نبودن قانون عدلیه است خیلی
تمجب دارم که قانون وزارت داخله یکماه است تمام
شده و بواسطه يك ماده آن که ناتمام است هنوز
سعه نشده که بطبع رسیده منتشر شود (گفتند که
آن يك ماده قرار شد نباشد)

آقا میرزا سید حسن - لایحه آنچهها
خوانده شد و جواب داده شد خوب است اقدامی بشود
که سایر ولایات هم امن بشود

رئیس - اقدام خواهد شد
حاجی محمد ابراهیم - در این بین که
قانون عدلیه از مجلس بگذرد باید کاری کرد که
اسباب تسلط اجورات نشود همه وزراء بسم الله
قانونی میباشند بنشینند يك ترتیب صحیح بدهند
(جلسه ختم شد)

مذاکرات روز شنبه چهاردهم

شوال دارالشورای ملی
خلاصه مذاکرات سهشنبه ۱۴ آقامیرزا طاهر
فراغت کردند

نایب رئیس - مطابق صورتیکه برای کمیسیون
ها آقایان مستحضرند معین شده اند حالا لازم
است دو نفر نایب رئیس و چهار نفر منشی انتخاب
شود

آقا میرزا فضلعلی آقا - اعتماد بنده این
است که چون امروز انتظار شده تعیین آن بماند بجهت
روزشنبه یا روز دیگر

محقق الدوله - الحمد لله همه بصیرت
دارید جای تامل نیست از روزی که در مدرسه نظامی
بودیم دو نفر نایب رئیس انتخاب شد خیلی هم از
آنها امتنان داریم چون موهشان تمام شده حالا باید
انتخاب شود و تاخیر نیفتد

مخیر الملک - این که گفته شد که دو نفر
نایب رئیس و چهار نفر منشی انتخاب شود مقصود
این نیست که حکماً باید این دو نفر نایب رئیس
عوض شوند بلکه چون قانوناً رسم است در سر
هر سال باید تجدید انتخاب شود این است که
انتخاب می کنند حالا ممکن است که همان دو نفر را
انتخاب کنند

حاجی سید باقر - شما که اول سال مجلس
را اول جورا قرار دادید

محقق الدوله - انتخاب از مقدم شعبان
بوده است

نایب رئیس - چون انتخاب کمیسیونها تمام
شده است بقیه بنده این است که اینهم زودتر تمام
شود تا روز شنبه هر کس تکلیف خودش را بداند

وکیل التجار - بنده هم با آقا میرزا فضلعلی آقا
همراهم که انتخاب بماند برای روز شنبه

آقا میرزا محمود - باید انتخاب اینها بشود
که مجلس رسیت پیدا کند بدون انتخاب اینها مجلس
رسمیت ندارد

وکیل التجار - با این عجله چرا این دو ماه
انتخاب نشده

سیدالحکما - قریب نیم ساعت است که در
این موضوع حرف میزنیم اگر در مطلب دیگر هم
داخل شویم هیچ نتیجه نخواهیم گرفت خوب است این
مطلب را تمام کنیم

آقا میرزا مرتضی قلیخان - در این بنده نوشتن
اسامی در این مجلس صحیح نیست حرفی نیست بجهت
اینکه این مطلب باید سری باشد خوب است در مجلس
دیگر نوشته شود و باین مجلس بیاید

وکیل الرغایا - روز دوشنبه که تشکیل کمیسیون
بنا بود یکی تشکیل هیئت رئیسه بود و در همان روز
آقایان گفتند حالا باشد برای یکروز دیگر و تا این
هیئت رئیسه که فریالواغ اداره کردن مجلس در عهده
آنهاست معین نشود کارها تا آخر خواهد افتاد

لسان الحکماء - در اینکه نایبان رئیس و
منشیها حالا انتخاب شوند بهتر است حرفی نیست
عرض دیگر کمیسیونهایی که انتخاب شده اند اسامی
آنها فراغت شود تارسی شده از روز شنبه مشغول
کار شوند

وثوق الدوله - در این مواقع که اختلاف

میشود باید رای گرفت حالا هم خوب است رای
گرفته شود

نایب رئیس - گویا ظاهر است که اکثریت
با آنهاست است که میگویند نایبان رئیس و منشیها
امروز انتخاب شوند

وثوق الدوله - پس باید امروز نایبان رئیس
و منشیها انتخاب شوند زیرا بطوریکه گفتند باید
کمیسیونها از روز شنبه مشغول کار شوند این هیئت
اداره کننده امورات مجلس هستند باید امروز که کاری
نیست اینها انتخاب شوند این هیئت هم از روز شنبه
مشغول کار شوند (در این موقع شروع بنوشتن ورقه
انتخاب نایب رئیس شد)

وثوق الدوله - قبل از انتخاب لازم است که
عرض میکنم چون قبل از این بنده نیابت ریاست داشتم
و استعفا دادم استدعائی که دارم حالا مرا انتخاب
نکنند بملکه اینکه بنده را از برای کمیسیون مالیه
و خارجه انتخاب کرده اند و با اکثر مشاغل نمیشود که
نیابت ریاست را هم قبول کنم مستعفی هستم که بنده
را باین خدمت انتخاب نکنند

حاجی میرزا ابراهیم آقا - بسته ببیل شما
نیست

نایب رئیس - موکول ببیل منتخبین است

وثوق الدوله - چرا بسته ببیل بنده هست
بنده با اکثر مشاغل نمیتوانم از عهده انجام وظایف
نایب رئیس برآیم

نایب رئیس - نیابت ریاست چندان زحمتی
ندارد

وثوق الدوله - من خودم داخل در کار بوده
میدانم با این مشاغل خیلی سخت است

نایب رئیس - هر وقت کار داشته باشید نایب
رئیس دوم را معین کنید

آقا سید حسن تقی زاده - باید دانست منشی
که در اینجا گفته میشود انتخاب شود غیر از منشیهای
معمولی است که چیز نویس باشد این منشیها در حقیقت
در اداره ریاست مجلس استند باید از ترتیبات مجلس
کاملاً مستعضر و باخبر باشند (در این موقع اخذ رای
شد برای نیابت ریاست) (نایب رئیس اول با اکثریت
آراء درون الدوله) (نایب رئیس دوم حاجی امین-
الضرب)

آقا سید عبدالله مجتهد - از جناب حاجی
میرزا ابراهیم مجتهد شیرازی تلگرافی رسیده است

آقای حاجی امام جمعه - بنده اطلاعی
دارم تلگراف زده اند که من از این استفتا و جواب
آن خبر ندارم این سؤال و جواب را از قول من جعل
کرده اند و هم مرا هم آزاره دیگر بدست آورده پای
او زده اند و مخصوصاً در آن تلگراف نوشته شده
باینچنین تریز که اگر چنین اورانی در آنجا منتشر
شده ضبط نمائید

آقا سید عبدالله - باید آن تلگراف خوانده
شود تا همه بدانند

نایب رئیس - این انتخاب منشیها تمام شود
تلگراف خوانده میشود (در این موقع با اکثریت آراء
انتخاب چهار منشی شد)

حاج سید نصرالله آقا میرزا طاهر
میرزا مرتضی قلیخان مستشار الدوله

آقا میرزا سید محمد مجتهد - جناب رئیس
سؤالی دارم ما مالک مشروطه را که خودمان ندیده